

**ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ
ΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ
ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΕΤΟΥΣ 2017 ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ
ΕΝΟΤΗΤΑ ΞΑΝΘΗΣ.**

**Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την ορθολογική χρήση των γεωργικών
φαρμάκων.**

Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής Ξάνθης.

Τμήμα Ποιοτικού και Φυτοϋγειονομικού ελέγχου

**ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΞΑΝΘΗΣ**

Εισαγωγή

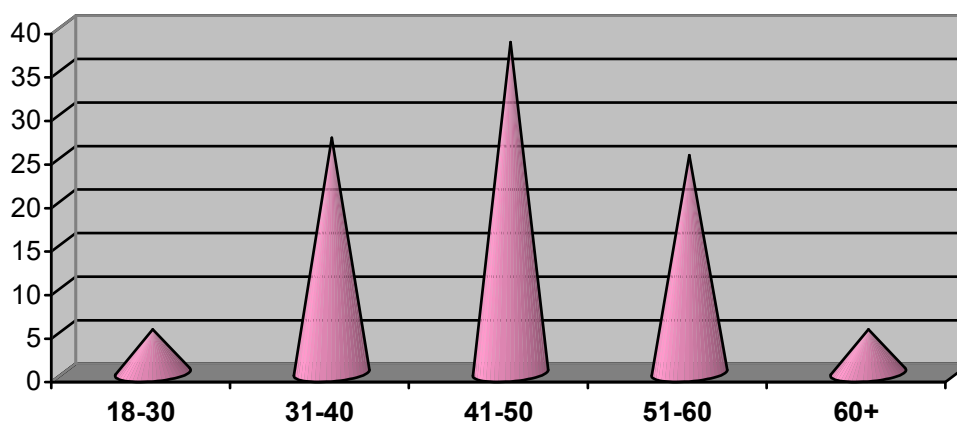
Τα στοιχεία προέρχονται από την συλλογή και επεξεργασία των απαντήσεων που έδωσαν εκατό (100) επαγγελματίες χρήστες γεωργικών φαρμάκων της Περιφερειακής Ενότητας Ξάνθης μέσα στο 2017, μετά από τυχαία επιλογή τους ,όπως ορίζεται από το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την ορθολογική χρήση των γεωργικών φαρμάκων.

Η επιλογή των χρηστών καλύπτει γεωγραφικά όλο τον Νομό Ξάνθης , όλες τις ηλικιακές κατηγορίες καθώς και τα είδη καλλιέργειάς του.

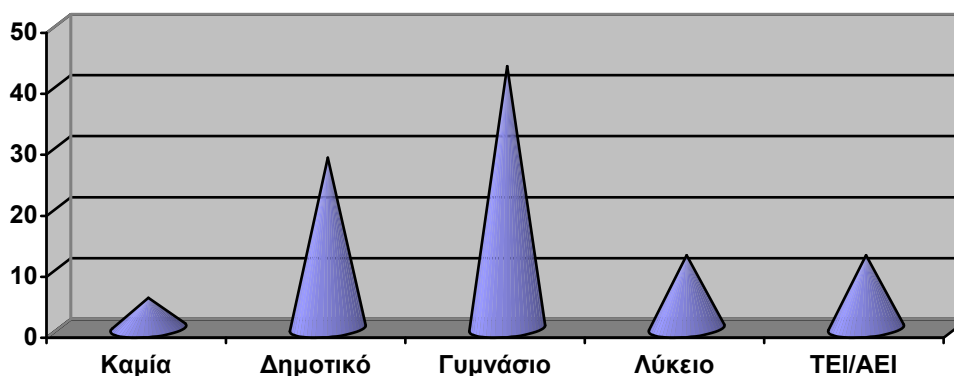
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Στο κεφάλαιο αυτό οι χρήστες γεωργικών φαρμάκων κλήθηκαν να απαντήσουν σε ερωτήσεις που αφορούν τους ίδιους ,τα χαρακτηριστικά και τις δεξιότητές που κατέχουν.

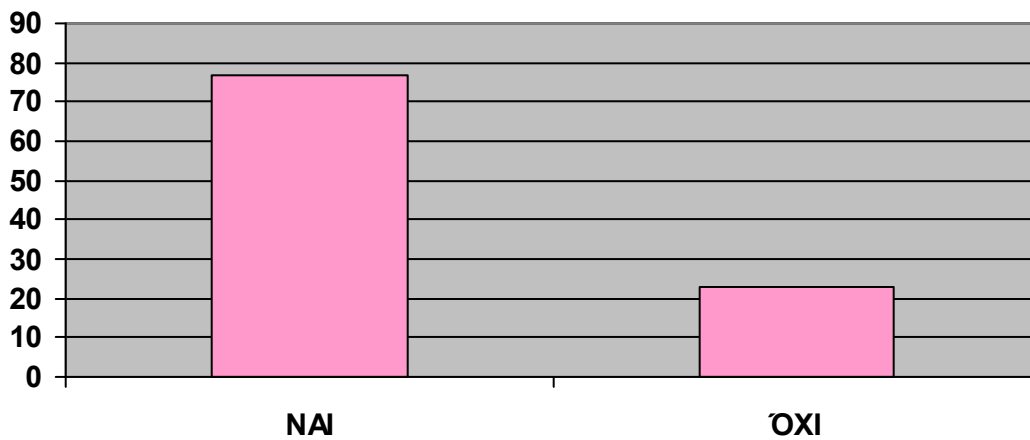
Ερώτηση 1 Ηλικία	18-30	31-40	41-50	51-60	>60
	5	27	38	25	5
	5%	27%	38%	25%	5%

Ερώτηση 2 Μορφωτικό επίπεδο-Βαθμίδα σπουδών που έχετε ολοκληρώσει	Καμία	Απόφοιτος Δημοτικού	Απόφοιτος Γυμνασίου	Απόφοιτος Λυκείου	Απόφοιτος ΤΕΙ/ΑΕΙ
	5	28	43	12	12
	5%	28%	43%	12%	12%

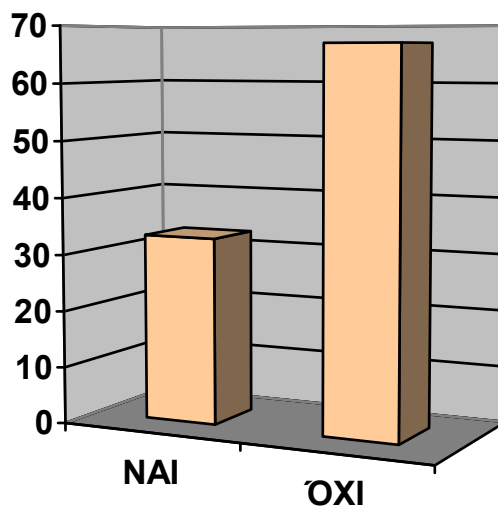

Ερώτηση 3 Είστε κατά κύριο επάγγελμα αγρότης;	ΝΑΙ	ΟΧΙ
	77 77%	23 23%

Το 77% των ερωτηθέντων δήλωσαν πως είναι κατά κύριο επάγγελμα αγρότες. Η πιστοποίηση των γνώσεων ορθολογικής χρήσης των γεωργικών φαρμάκων θα συμβάλει στην σωστή διαχείριση τους, αποφέροντας οφέλη τόσο στους χρήστες, στους καταναλωτές και στο περιβάλλον γενικότερα.

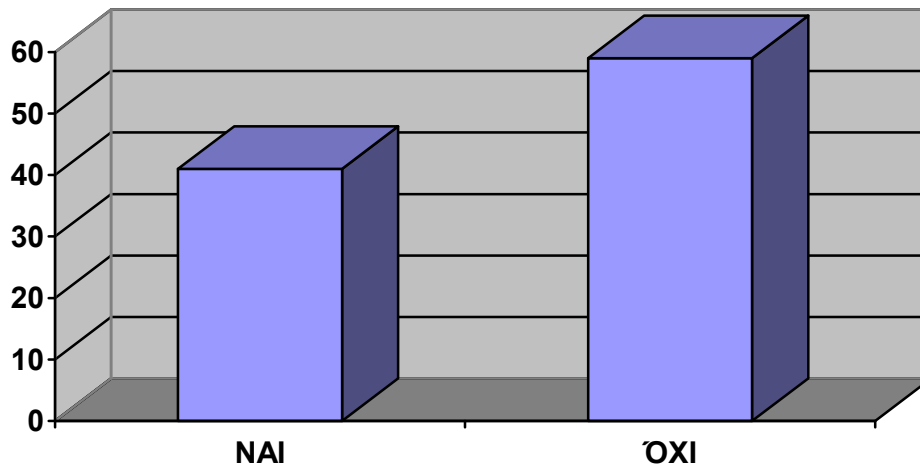
Ερώτηση 4 Κατέχετε πιστοποιητικό γνώσεων ορθολογικής χρήσης γεωργικών φαρμάκων;	ΝΑΙ	ΟΧΙ
	33 33%	67 67%

Μεγάλο ποσοστό χρηστών δεν έχει λάβει πιστοποίηση αναφορικά με την ορθολογική χρήση γεωργικών φαρμάκων. Ίσως αυτό να οφείλεται και στις

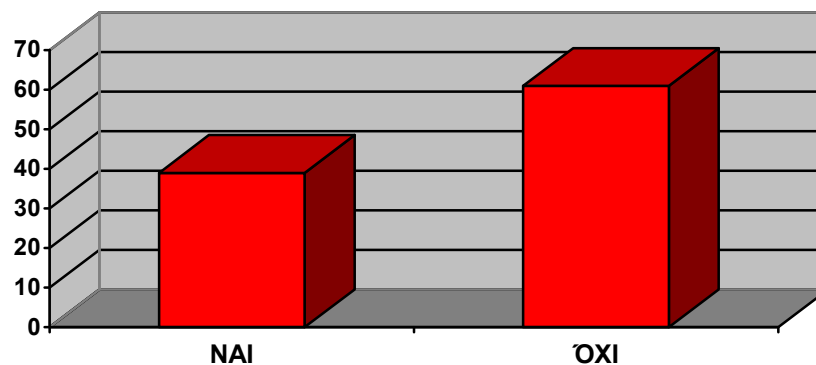
συνεχείς παρατάσεις που δίνονται από την πολιτεία που οδηγούν σε αναβλητικότητα της εφαρμογής του μέτρου.

Ερώτηση 5	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Έχετε λάβει κάποια κατάρτιση σχετικά με τα γεωργικά φάρμακα ;	41	59
	41%	59%

Όπως προκύπτει από τις απαντήσεις των χρηστών ένας σημαντικός αριθμός δεν έχει καταρτιστεί έως και το 2017 για τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να χρησιμοποιεί τα γεωργικά φάρμακα, παρόλο που αυτά αποτελούν επαγγελματικό του εργαλείο.

Ερώτηση 6	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Έχετε πιστοποιηθεί σε κάποιο πρότυπο ολοκληρωμένης γεωργίας;	39	61
	39%	61%

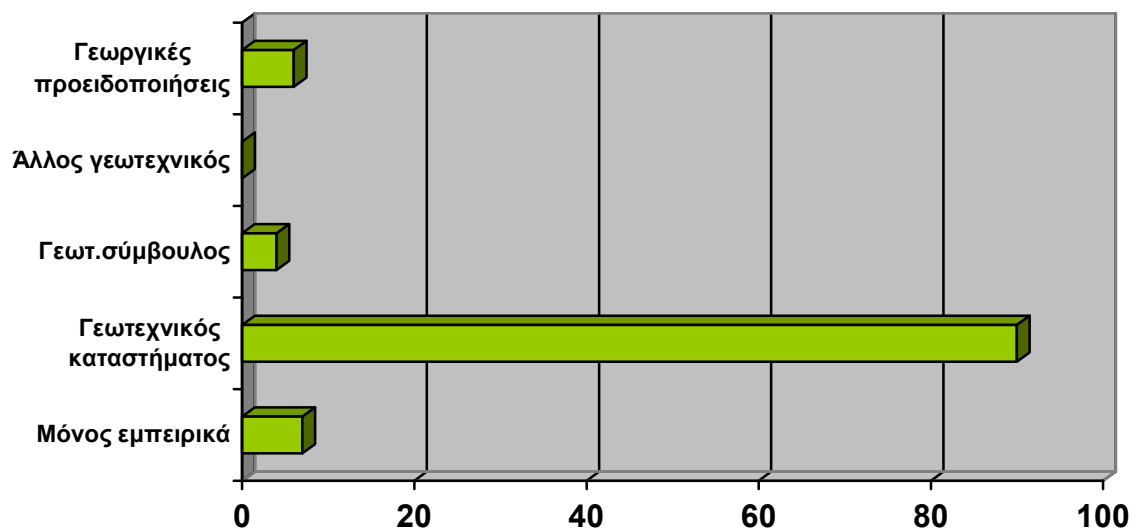

Σχεδόν ένας στους τρεις επαγγελματίες χρήστες δήλωσε ότι έχει πιστοποιηθεί σε κάποιο πρότυπο ολοκληρωμένης γεωργίας ,γεγονός ιδιαίτερα θετικό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ

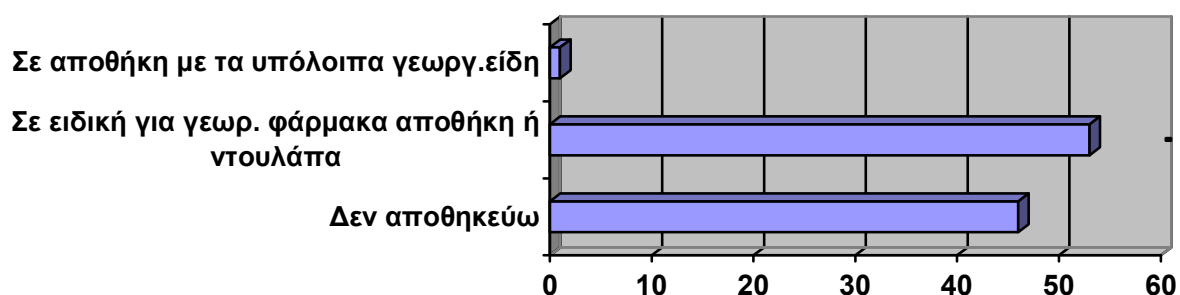
Στις ερωτήσεις του παρόντος κεφαλαίου ,οι επαγγελματίες χρήστες γεωργικών φαρμάκων κλήθηκαν να απαντήσουν σε κρίσιμες ερωτήσεις που αφορούν τα γεωργικά φάρμακα όπως το πώς αποφασίζουν να τα χρησιμοποιήσουν ως και τον τρόπο εφαρμογής τους.

Ερώτηση 7 Πώς λαμβάνετε την απόφαση για να χρησιμοποιήσετε γεωργικό φάρμακο;	Μόνος εμπειρικά	Με βοήθεια γεωτεχνικού			Διαβάζω τις γεωργικές προειδοποιήσεις
		Καταστήματος εμπορίας γεωργικών φαρμάκων	συμβούλου	Άλλου	
	7 7%	90 90%	4 4%	0 0%	6 6%

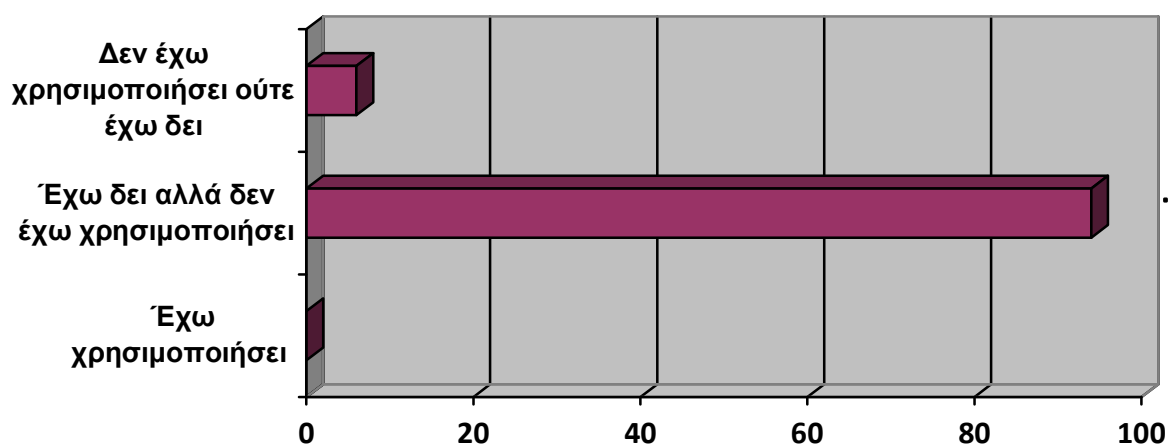
Από τα αποτελέσματα που απορρέουν από τις απαντήσεις των χρηστών γεωρ. φαρμάκων προκύπτει ότι ο ρόλος των επιστημονικά υπευθύνων γεωτεχνικών υπαλλήλων στα μαγαζιά εμπορίας είναι καταλυτικός τόσο για την επιλογή όσο και για τη χρήση των γεωργικών φαρμάκων. Εδώ θα πρέπει να τονίσουμε και ενδυναμώσουμε και τον ρόλο τους αναφορικά με την ορθολογική απόρριψη των κενών συσκευασιών. Συνεπώς μέσω της συνταγογράφησης και της ηλεκτρονικής καταγραφής της λιανικής πώλησης των γεωργικών φαρμάκων μπορεί να ελεγχθεί η ορθολογική χρήση τους αποφεύγοντας τις υπερβολές που παρατηρούνται τα προηγούμενα χρόνια.

Ερώτηση 8 Πού και πώς αποθηκεύετε τα γεωργικά φάρμακα;	Δεν αποθηκεύω	Σε ειδική για γεωργ. Φάρμακα αποθήκη ή ντουλάπα	Σε αποθήκη με τα υπόλοιπα γεωργ. είδη
	46	53	1
	46%	53%	1%

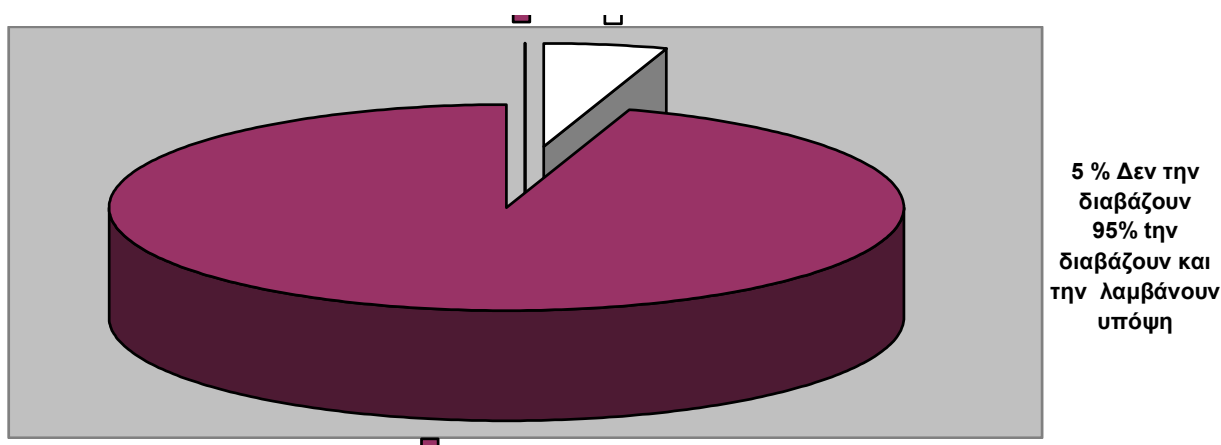
Η αποθήκευση των γεωργικών φαρμάκων πρέπει να γίνεται σε χώρο που κλειδώνει, μη πρόσβαση για τα παιδιά ,δροσερό, στεγανό και καλά αεριζόμενο.

Ερώτηση 9 Έχετε δει ή χρησιμοποιήσει παράνομα γεωργικά φάρμακα;	Έχω χρησιμοποιήσει	Έχω δει αλλά δεν έχω χρησιμοποιήσει	Δεν έχω χρησιμοποιήσει ούτε έχω δει
	0	94	6
	0%	94%	6%

Μόλις το 6% των ερωτηθέντων δήλωσε ότι δεν έχει δει ούτε χρησιμοποιήσει. Ωστόσο το μεγαλύτερο μέρος θεώρησε παράνομο το φάρμακο που αγοράζεται από το εξωτερικό (κυρίως Τουρκία και Βουλγαρία). Παρόλα αυτά θεωρούμε πως κανένας παραγωγός δεν θα απαντούσε με ειλικρίνεια σε τέτοια ερώτηση όταν αυτή γίνεται από τις Ελεγκτικές αρχές.

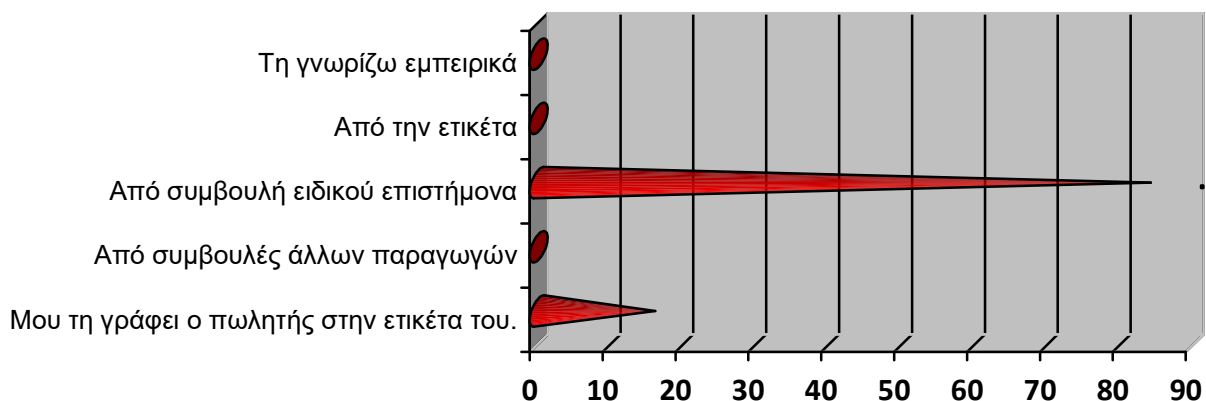
Ερώτηση 10 Διαβάζετε τις ετικέτες των γεωργικών φαρμάκων;	Δεν την διαβάζω	Την διαβάζω και λαμβάνω υπόψη	Τη διαβάζω αλλά δεν την καταλαβαίνω
	5 5%	95 95%	0 0%

Το 5% δήλωσαν πως δεν διαβάζουν. Δυστυχώς στην περιοχή του νομού Ξάνθης υπάρχει μεγάλο ποσοστό παραγωγών που δεν γνωρίζουν καλά την Ελληνική γλώσσα. Και σε αυτή όμως την περίπτωση ακολουθούν τις οδηγίες των γεωπόνων-υπεύθυνων των καταστημάτων εμπορίας γεωργικών φαρμάκων.

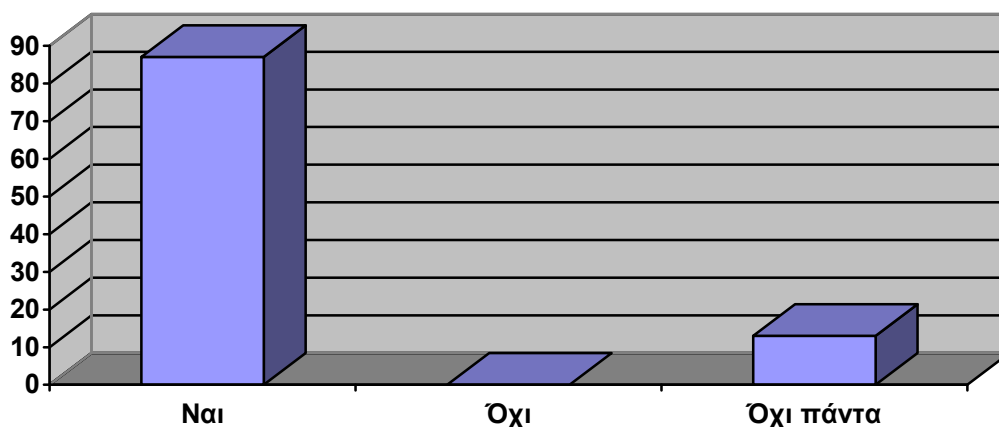
Ερώτηση 11 Πώς βρίσκετε την κατάλληλη δόση των γεωργικών φαρμάκων που θα χρησιμοποιήσετε;	Μου τη γράφει ο πωλητής στην ετικέτα του.	Από συμβουλές άλλων παραγωγών	Από συμβουλή ειδικού επιστήμονα	Από την ετικέτα	Τη γνωρίζω εμπειρικά
	16	0	84	0	0
	16%	0%	84%	0%	0%

Όπως διευκρινίστηκε από τους ίδιους τους παραγωγούς χρησιμοποιούν εμπειρικά την δόση ενός φαρμάκου, μόνο όταν αυτό το φάρμακο το έχουν χρησιμοποιήσει και άλλες φορές στην ίδια καλλιέργεια. Σε διαφορετική περίπτωση ακολουθούν την συμβουλή του ειδικού επιστήμονα.

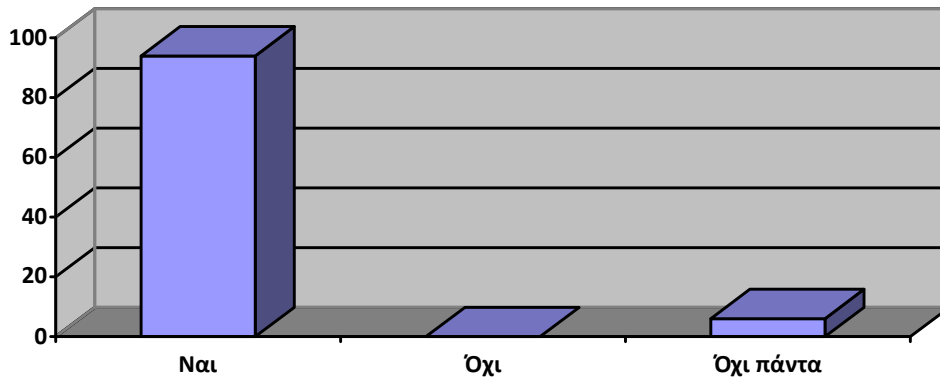
Ερώτηση 12 Ακολουθείτε την αναγραφόμενη επί της ετικέτας δόση;	Ναι	Όχι	Όχι πάντα
	95	0	5
	95%	0%	5%

Το μεγαλύτερο ποσοστό 95% δήλωσε ότι ακολουθεί την αναγραφόμενη επί της ετικέτας δόση που σημαίνει συμμόρφωση και σίγουρα αποδίδεται και στις επικρατούσες οικονομικές συνθήκες από την μία αλλά και από την άλλη στην κατανόηση της δράσης του σκευάσματος .

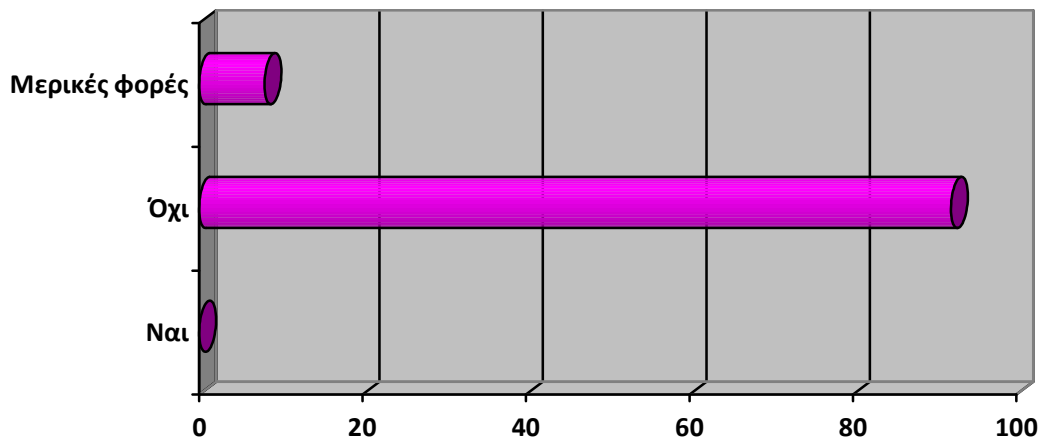
Μόνο το 5% δήλωσε πως κάποια στιγμή χρειάστηκε να αυξήσει τη δόση θεωρώντας ότι έτσι θα μεγιστοποιόνταν τα αποτελέσματα της εφαρμογής .

Ερώτηση	Ναι	Όχι	Όχι πάντα
13.Τηρείτε το χρόνο αναμονής μεταξύ τελευταίας εφαρμογής και συγκομιδής;	94	0	6
	94%	0%	6%

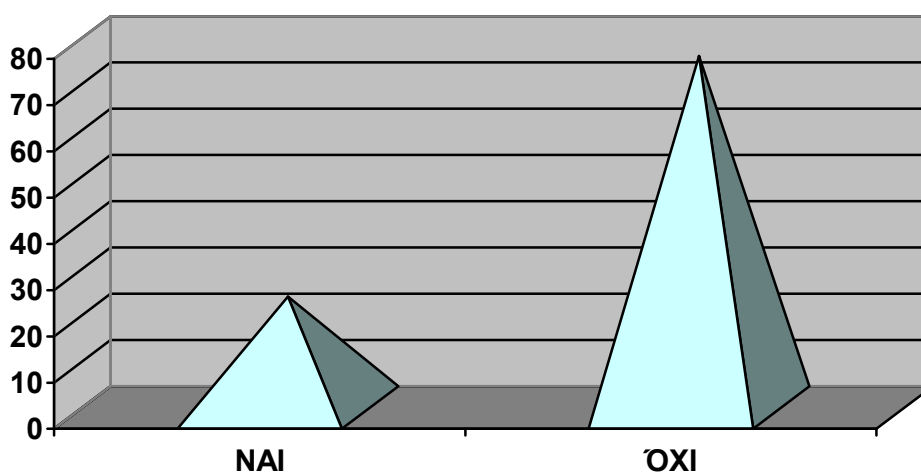
Το μεγαλύτερο ποσοστό 94% τηρεί ή τουλάχιστον δείχνει να γνωρίζει για τον χρόνο αναμονής μεταξύ τελευταίας εφαρμογής και συγκομιδής. Θεωρούμε πως το συνολικό 6% που δεν τηρεί το ορισμένο χρόνο μεταξύ ψεκασμού και συγκομιδής ίσως είναι λίγο μεγαλύτερο γιατί πάντα υπάρχει το ενδεχόμενο της μη ειλικρινούς απάντησης σε τέτοια ερώτηση όταν αυτή γίνεται από τις Ελεγκτικές αρχές.

Ερώτηση	Ναι	Όχι	Μερικές φορές
14.Έχετε χρησιμοποιήσει γεωργικό φάρμακο σε καλλιέργεια που δεν αναφέρεται στην ετικέτα;	0	92	8
	0%	92%	8%

Οι παραγωγοί που χρησιμοποίησαν μη εγκεκριμένο φάρμακο για συγκεκριμένη καλλιέργεια δήλωσαν πως αναγκάστηκαν να το κάνουν διότι δεν υπήρχε αντίστοιχο εγκεκριμένο φάρμακο γεγονός που πρέπει να προβληματίσει την αρμόδια υπηρεσία του ΥΠΑΑ&Τ.

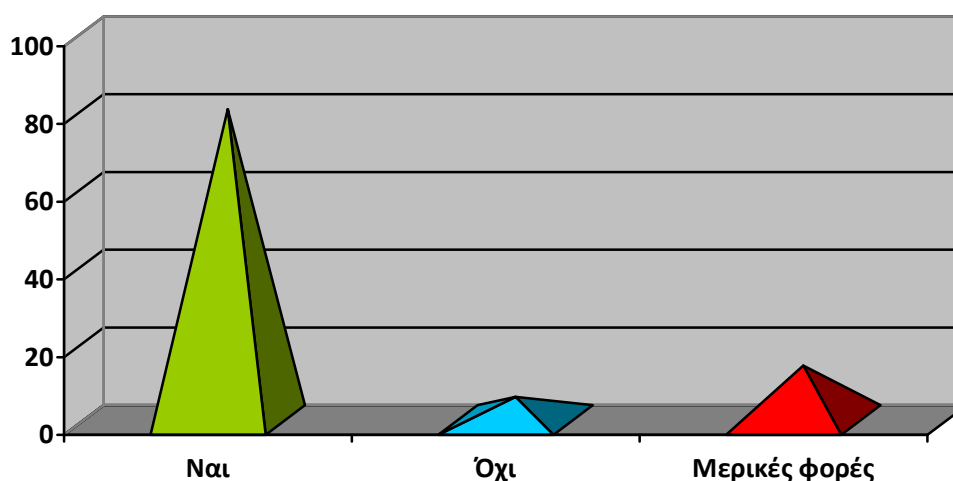
Ερώτηση 15 Χρησιμοποιείται μη χημικές μεθόδους φυτοπροστασίας;	ΝΑΙ	ΟΧΙ
	24	76
	24%	76%

Το 24% επιλέγει να χρησιμοποιήσει μη χημικές μεθόδους φυτοπροστασίας. Το 2016 αντίστοιχα το ποσοστό ήταν 16% γεγονός που σημαίνει πως η υπάρχει μία στροφή σε πιο φιλοπεριβαλλοντικές πρακτικές καλλιέργειας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΧΡΗΣΤΗ

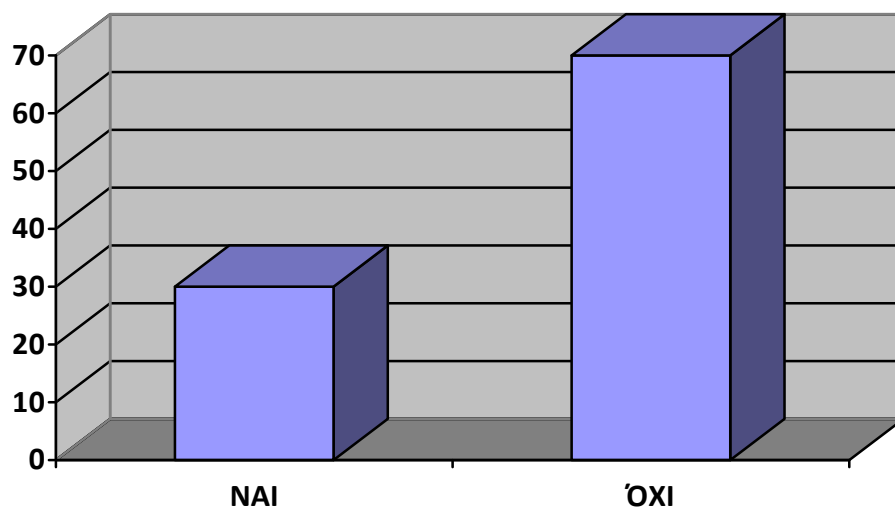
Ερώτηση	Ναι	Όχι	Μερικές φορές
16.Φοράτε μέσα ατομικής προστασίας όταν χρησιμοποιείτε γεωργικά φάρμακα;	80	6	14
	80%	6%	14%

Τα τελευταία χρόνια η βελτίωση του μορφωτικού επιπέδου των καλλιεργητών τους κάνει συνειδητά να λαμβάνουν σοβαρά υπόψη τα μέσα ατομικής προστασίας. Βέβαια θέλει περισσότερο προσοχή και σχολαστικότητα. Σίγουρα από αυτούς που απάντησαν **ναι** δεν έχουν λάβει τα τελείως ασφαλή μέσα ατομικής προστασίας. Μάλιστα πιστεύουν πως οι καινούργιοι ελκυστήρες δεν επιτρέπουν την είσοδο του γεωργικού φαρμάκου εντός της καμπίνας.

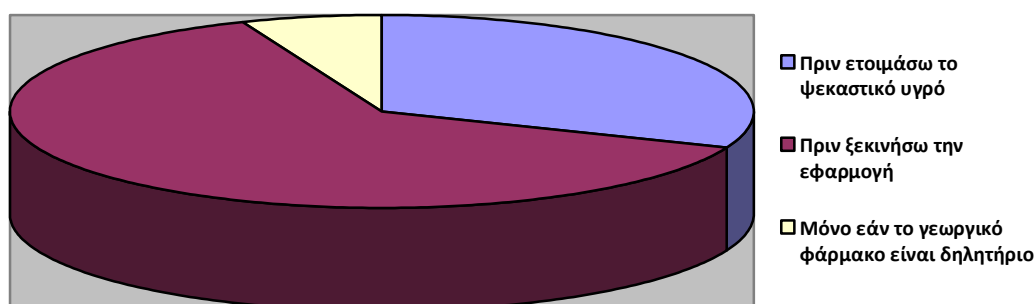
Αποτελεί καθήκον όλων των ενδιαφερόμενων μερών η συμβολή στην ενημέρωση των επαγγελματιών χρηστών για τους κινδύνους που εκθέτουν την υγεία τους όταν δεν φορούν τα μέσα ατομικής προστασίας .

Ερώτηση 17	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Έχετε νοιώσει αδιαθεσία ή παρενέργεια από τη χρήση γεωργικών φαρμάκων;	30	70
	30%	70%

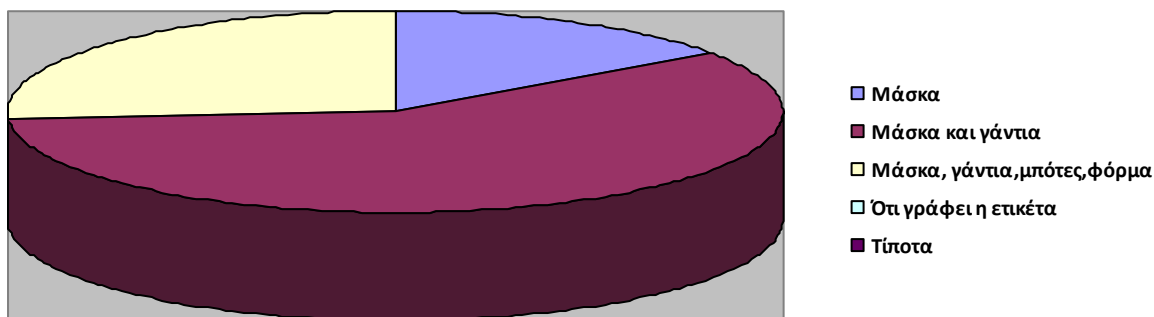
Δυστυχώς λίγοι παραγωγοί πιστεύουν ότι υπάρχει άμεση συσχέτιση μεταξύ του ψεκασμού και κάποιας αδιαθεσίας. Κάποιοι το αποδίδουν σε ηλίαση ή αφυδάτωση. Ωστόσο τελευταία λόγω της συνεχής ενημέρωσης του κοινού για τις βλαβερές συνέπειες της ανορθολογικής χρήσης των γεωργικών φαρμάκων είναι περισσότερο υποψιασμένοι.

Ερώτηση 18 Πότε φοράτε τα μέσα ατομικής προστασίας;	Πριν ετοιμάσω το ψεκαστικό υγρό	Πριν ξεκινήσω την εφαρμογή	Μόνο εάν το γ.φ. είναι δηλητήριο
	31	63	6
	31%	63%	6%

Τα μέσα ατομικής προστασίας πρέπει να φοριούνται πριν την ετοιμασία του ψεκαστικού υγρού όταν ο επαγγελματίας χρήστης έρχεται σε επαφή με το πυκνό γεωργικό φάρμακο. Σε καμία περίπτωση ούτε αν τα γεωργικά φάρμακα δεν είναι δηλητήρια, δεν στερούνται βλαβερών επιδράσεων στην υγεία του επαγγελματία χρήστη. Ικανοποιητικό ποσοστό των ερωτηθέντων φαίνεται γνωρίζει, αλλά σίγουρα θα ήταν ασφαλέστερο αν γνώριζε περισσότερους αριθμός ερωτηθέντων .

Ερώτηση 19 Ποια μέσα ατομικής προστασίας χρησιμοποιείτε;	Μάσκα	Μάσκα και γάντια	Μάσκα, γάντια, μπότες και φόρμα	Ότι γράφει στην ετικέτα	Τίποτα
	15 15%	59 59%	26 26%	0 0%	0 0%

Η υποτίμηση των κινδύνων για την υγεία των επαγγελματιών χρηστών γεωργικών φαρμάκων φαίνεται ότι αρχίζει να υποχωρεί. Το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων κάτι χρησιμοποιεί ως προφύλαξη .

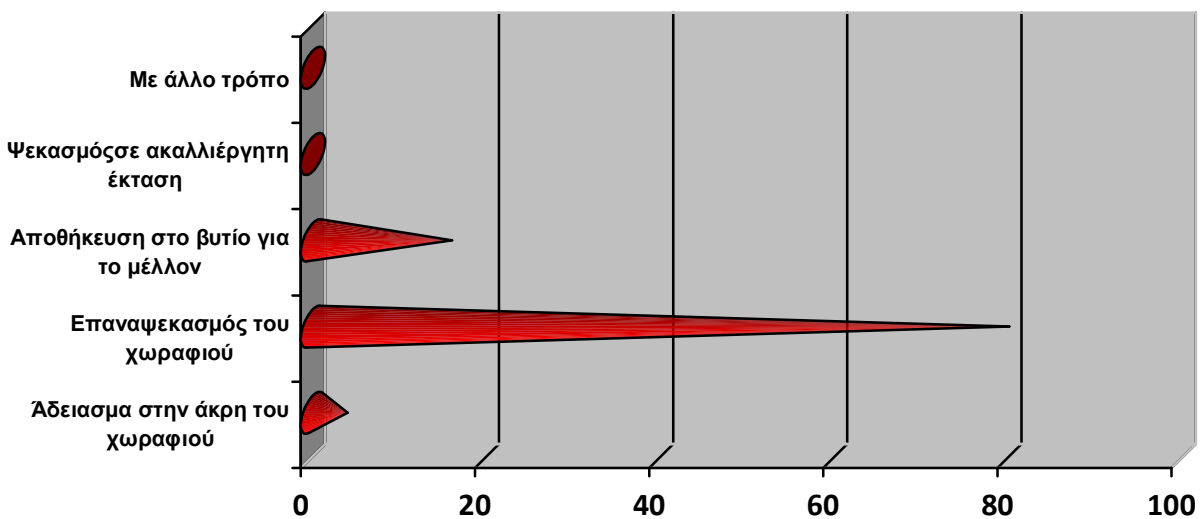
Υπάρχει βέβαια ένα ποσοστό του τίποτε και ένα μεγαλύτερο του μόνο μάσκα που ενδεχομένως αναφέρεται στη χάρτινη μάσκα που δεν ενδείκνυται για μη στερεά σκευάσματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Η προστασία του περιβάλλοντος αποτέλεσε το περιεχόμενο των ερωτήσεων του κεφαλαίου αυτού.

Οι ερωτηθέντες με τις απαντήσεις που έδωσαν περιέγραψαν τα σημεία που πρέπει να δίνεται ιδιαίτερα προσοχή για την μείωση των βλαβερών επιπτώσεων στο περιβάλλον από τη μη ορθολογική χρήση των Γεωργικών Φαρμάκων.

Ερώτηση 20 Πώς διαχειρίζεστε το ψεκαστικό υγρό που περισσεύει;	Άδειασμα στην άκρη του χωραφιού	Επαναψεκασμός του χωραφιού	Αποθήκευση στο βυτίο για το μέλλον	Ψεκασμός σε ακαλλιέργητη έκταση	Με άλλο τρόπο
	4	80	16	0	0
	4%	80%	16%	0%	0%

Η διαχείριση του πλεονάζοντος ψεκαστικού υγρού στους περισσότερους σχεδόν από τους ερωτηθέντες γίνεται με επαναψεκασμό του χωραφιού που συνδυάζεται και με την καλύτερη οικονομική διαχείριση της επιχείρησης .

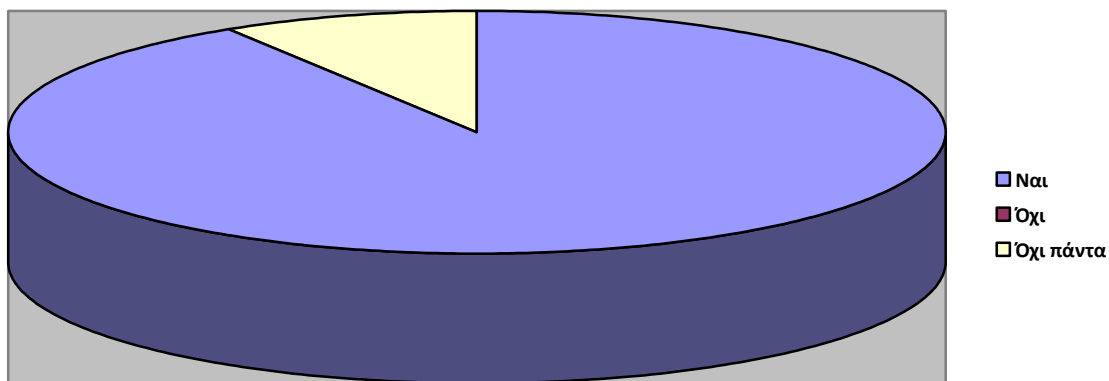
Ερώτηση 21 Πού απορρίπτετε τις κενές συσκευασίες;	Σε κάδο απορριμμάτων μετά από ξέπλυμα	Σε κάδο απορριμμάτων χωρίς ξέπλυμα	Κάψιμο ή ταφή μετά από ξέπλυμα	Κάψιμο ή ταφή χωρίς ξέπλυμα	Αλλού
	95 95%	0 0%	5 5%	0 0%	0 0%

Η διαχείριση των κενών συσκευασίας των γεωργικών φαρμάκων αποτελεί σημαντικό πρόβλημα. Η πρακτική του καψίματος ή της ταφής είναι παράνομη και απαράδεκτη και σε κάθε περίπτωση πρέπει να αποφεύγεται από τους επαγγελματίες χρήστες γεωργικών φαρμάκων που μέσα στις υποχρεώσεις τους, είναι να διαβάζουν και να ακολουθούν τα όσα αναγράφουν τα σκευάσματα σχετικά με την σωστή απόρριψη των κενών συσκευασιών.

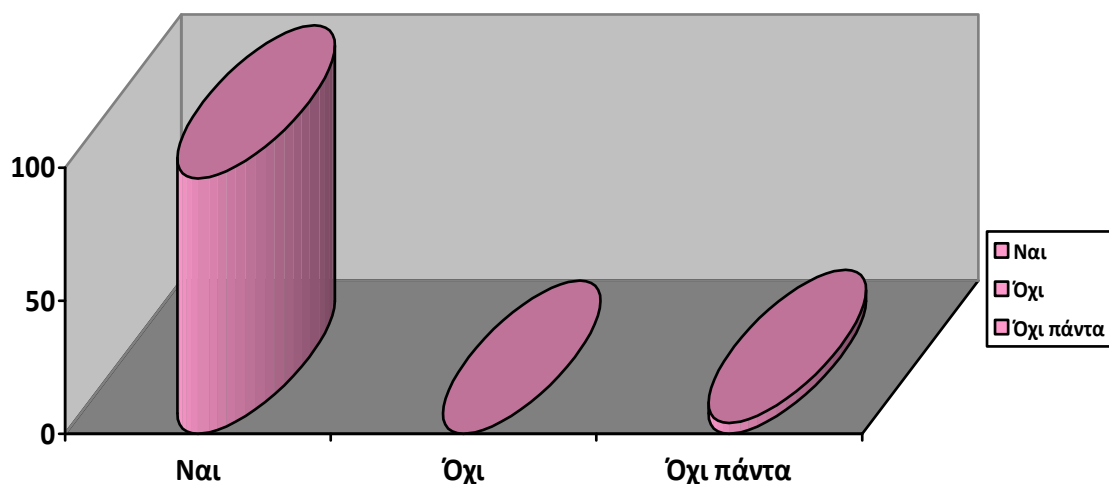
Ερώτηση 22 Πλένετε το ψεκαστικό μηχάνημα μετά τον ψεκασμό;	ΝΑΙ	ΟΧΙ	Όχι πάντα
	91 91%	0 0%	9 9%

Το πλύσιμο του ψεκαστικού μηχανήματος μετά τον ψεκασμό διασφαλίζει την ορθή λειτουργία του και τη μη πρόκληση υπολειμμάτων στην επόμενη καλλιέργεια από ψεκαστικό υγρό που είχε απομείνει στο βυτίο από τον προηγούμενο ψεκασμό. Ένα ποσοστό 9% των ερωτηθέντων δεν πλένει πάντα το ψεκαστικό μηχάνημα μετά τον ψεκασμό, με αποτέλεσμα την προαναφερόμενη επικινδυνότητα.

Ερώτηση 23 Τηρείτε τις ενδείξεις του γεωργικού φαρμάκου για τις μέλισσες και το περιβάλλον;	ΝΑΙ	ΟΧΙ	Όχι πάντα
	96	0	4
	96%	0%	4%

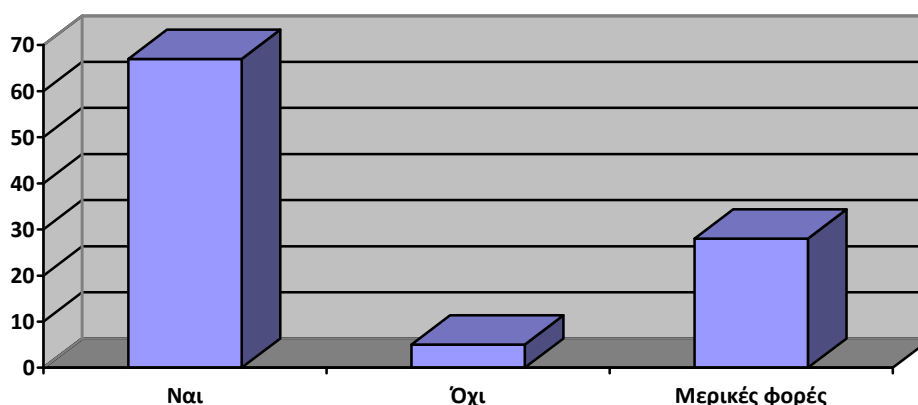

Η τήρηση των ενδείξεων κάθε γεωργικού φαρμάκου για τις μέλισσες και το περιβάλλον μειώνει τους κινδύνους. Είναι ενθαρρυντικό το ότι το 96% των παραγωγών δηλώνουν ότι τηρούν τις ενδείξεις των γεωργικών φαρμάκων για τις μέλισσες και το περιβάλλον. Και πιο ενθαρρυντικό ότι διαβάζουν τις ετικέτες και τις οδηγίες των σκευασμάτων που χρησιμοποιούν .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

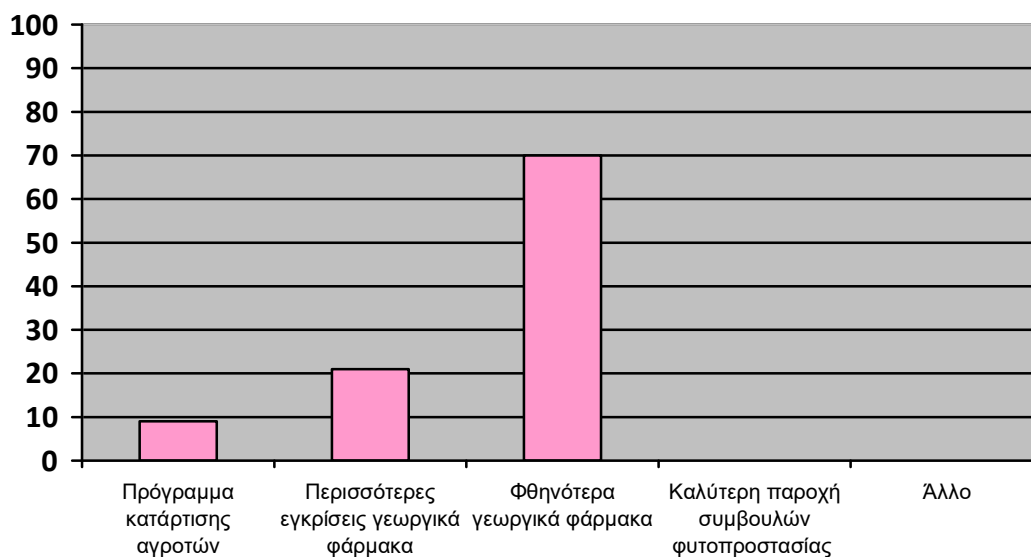
Στο τελευταίο κεφάλαιο ζητήθηκε από τους ερωτώμενους επαγγελματίες χρήστες γεωργικών φαρμάκων να εκφράσουν την άποψή τους τόσο για την επάρκεια του συστήματος επίσημων ελέγχων της χώρας μας όσο και για τις προτεραιότητες που πρέπει να τεθούν κατά τη γνώμη τους.

Ερώτηση 24 Θεωρείτε ότι είναι επαρκείς οι έλεγχοι στα γεωργικά φάρμακα;	ΝΑΙ	ΟΧΙ	Μερικές φορές
	67	5	28
	67 %	5%	28%

Οι απαντήσεις που δόθηκαν σχετικά με την επάρκεια του συστήματος επίσημων ελέγχων στα γεωργικά φάρμακα από τους ερωτώμενους καταδεικνύουν την αναγκαιότητα συνεχούς βελτίωσής του και εκπαιδεύσεων έτσι ώστε η θεωρία να εφαρμοστεί στην πράξη και στην ανάγκη η θεωρία να προσαρμοστεί στην πράξη .

Ερώτηση 25 Ποια θα θεωρούσατε ως πρώτη προτεραιότητα;	Πρόγραμμα κατάρτισης αγροτών	Περισσότερες εγκρίσεις γεωργικών φαρμάκων	Φθηνότερα γεωργικά φάρμακα	Καλύτερη παροχή συμβουλών φυτοπροστασίας	Άλλο
	9	21	70	0	0
	9%	21%	70%	0%	0%

Οι ερωτηθέντες επαγγελματίες χρήστες γεωργικών φαρμάκων κατέδειξαν ως προτεραιότητες τα φθηνότερα γεωργικά φάρμακα, περισσότερες εγκρίσεις ΓΦ, την οργάνωση προγραμμάτων κατάρτισης και τέλος την καλύτερη παροχή συμβουλών φυτοπροστασίας.